

MANNISEN KUVA TÄYDENTYY

Hellevi Arjava: Mauno Mannisen monet kasvot. Ihminen julkisuuskuvansa takana. Books on Demand 2016. 349 sivua.

TAITEELLISESTI LAHJAKAS Mauno Manninen (1915–1969) ehti elämänsä aikana maalata lukuisia tauluja, julkaista kaksi runokokoelmaa sekä perustaa 1940- ja 1950-lukujen vaihteessa yhden Suomen omaperäisimmistä teattereista, Intimiteatterin. Monipuolista ja riskitiriitaistakin taiteilijapersoonaa käsittelevä **Hellevi Arjavan Mauno Mannisen monet kasvot. Ihminen julkisuuskuvansa takana** ilmestyi viime vuonna. Kirja perustuu pitkälti Mannisen kirjeenvaihtoon. Mannisen veljentytär Arjava esittää oikeutetun kritiikin sille, että kuvaa Mannisesta ja hänen toiminnastaan ovat tähän asti hallinneet eri yhteyksissä esitetyt anekdootit sekä Mannisen elämän loppuvaiheet. Esimerkiksi hänen teatterikäsitystään ja sen muotoutumista ei ole vielä käsitelty analyttisesti.

Pääasiassa teksti on taustoittavaa ja kirjeitä toisiinsa sitovaa. Arjava toteaa saatesanoissa jättävänsä kokonaiskuvan muodostamisen lukijalle, mutta tarjoaa monia teräviä havaintoja, joista kuvaa voi muodostaa. Erityisesti uutta tietoa tulee Mannisen toiminnasta ennen Intimiteatteria. Kirjasta käyvät ilmi myös Mannisen kansainväliset kontaktit, siirtyminen teatterin pariin, ja miksi oman teatterin perustaminen oli hänelle ainoa vaihtoehto teatterin alalla.

Vaikka **Max Frischin Kiinan muuri** oli yksi 1940-luvun lopun kiinnostavimmista esityksistä Suomessa, Mannisen teatterikokemus oli sittenkin vähäinen niihin pääjohtajakaavailuihin, joita eri yhteyksissä on tuotu esiin. Mannisen kirjeenvaihto vahvistaa niitä juonitteluja, joita **Eino Kaliman** seuraajakysymys synnytti teatterin johtokunnassa Kaliman vielä ollessa pääjohtajana.

OMASSA TEATTERISSAAN Manninen pääsi ohjaamaan esityksiä ilman kompromisseja, seikka, joka nosti Intimiteatterin merkittäväksi suomalaisen teatteritaiteen uudistajaksi ja joka lopulta aiheutti sen huomattavat vaikeudet. Elämänsä viimeisen vuosikymmenen aikana Manninen oli suurissa vaikeuksissa sekä taloutensa että terveytensä kanssa. Lyhyttä avioliittoa **Lina Heydrichin** kanssa Arjava kuvaa Mannisen merkillisten tempausten huipuksi.

Mannisen johtajakauden Intimiteatteri on ehdottoman tärkeä tutkimuskohde tuleville tutkijoille ja Arjavan kirja tuo Mannista koskevaan aineistoon merkittävän lisän.